

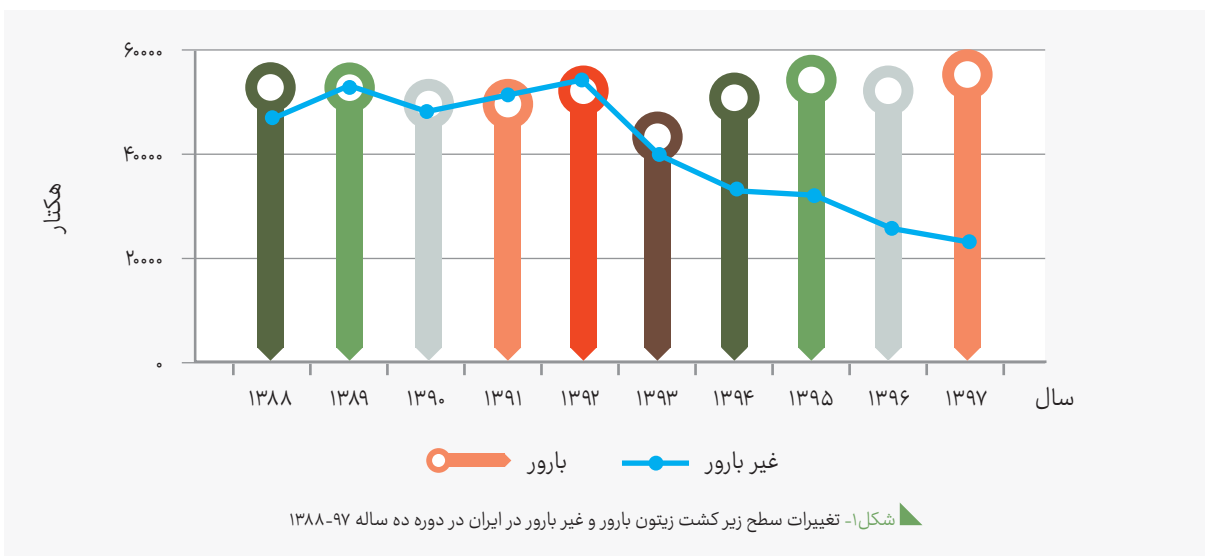

برداشت دو منظوره و کشت فوق متراکم زیتون با ارقام جدید امین و مشکات

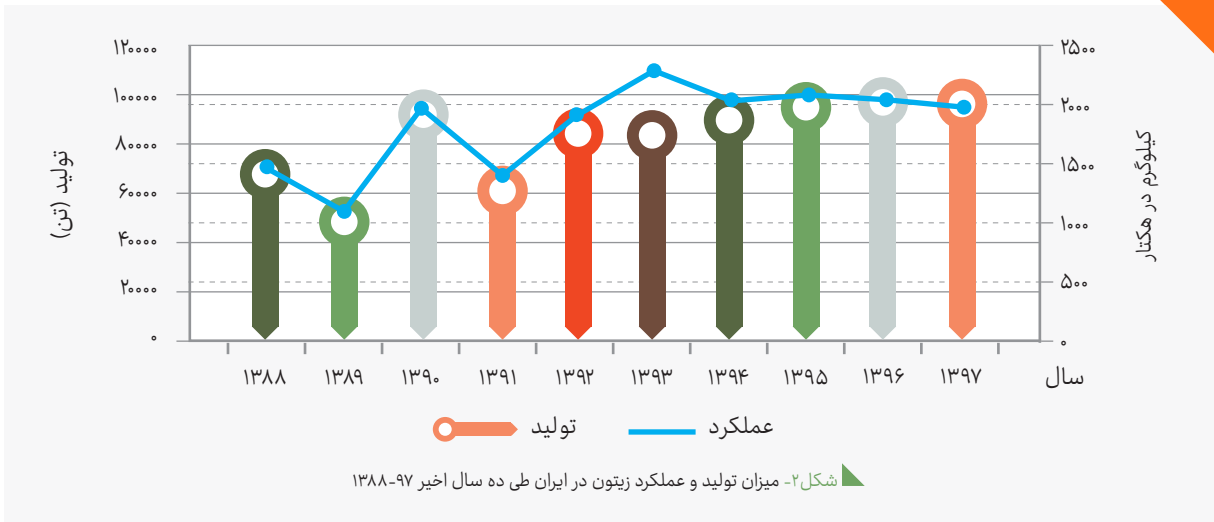
پژوهشکده میوه‌های معتدله^۱ و پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور^۲
مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان‌های زنجان، گیلان و کرمانشاه^۳

بیان مسئله

بیش از ۶۰ درصد میوه زیتون در ایران برای تهیه زیتون کنسروی مصرف می‌شود، از این روی معرفی ارقام با درصد روغن بالا و اندازه میوه بزرگ و مناسب برای استفاده دو منظوره (قابلیت تهیه زیتون کنسروی و یا استحصال روغن زیتون) ضروری می‌باشد. نود درصد از باغ‌های زیتون ایران دارای تراکم ۲۸۰-۱۸۰ درخت در هکتار هستند. در این تراکم، باردهی اقتصادی از سال پنجم شروع و در سال‌های ۱۲-۱۰ به حداکثر می‌رسد. اما با استفاده از ارقام پاکوتاه می‌توان باغ‌های فوق متراکم با ۱۴۰۰-۱۰۰۰ درخت در هکتار احداث نمود و زمان رسیدن به حداکثر تولید را به ۶-۵ سال کاهش داد. شروع باردهی اقتصادی در این نوع باغ‌ها از سال سوم خواهد بود و می‌توان عملیات داشت و برداشت را مکانیزه نمود.

۱. علی اصغر زینانلو، رحمت اله غلامی و محمد رضا ملک رودی ۲. مجید گل محمدی، محمود عظیمی و عزیز عبدالهی ۳. کریم مصطفوی، مریم دودانگه، سید مهیار طاووسی، مهدی طاهری، امیرعباس تقی زاده، عزت اله باقری و مرزبان نجفی

معرفی دستاورد

با اجرای برنامه های اصلاحی زیتون، دو رقم جدید با نام امین و مشکات ایجاد شد که هر کدام دارای خصوصیات منحصر به فرد می باشند. "امین" رقمی پاکوتاه، با قابلیت کشت بیش از ۱۰۰۰ درخت در هکتار، وزن میوه ۲/۷ گرم، پتانسیل عملکرد ۰/۷۸ کیلوگرم در مربع (بیش از دو برابر رقم زرد ۰/۳۱ کیلوگرم در متر مربع)، درصد روغن ۶۱ درصد، اسید اولئیک ۷۵ درصد، قابلیت خودگرده افشانی زیاد، بسیار متحمل به شوری و بسیار سهل ریشه‌زا است. رقم "مشکات" دارای قدرت رشد متوسط با عادت رشد گسترده و از نظر گرده‌افشانی خودسازگار، بسیار زودبارده و پر محصول است. میزان روغن در ماده خشک فرابر میوه ۶۵ درصد است. نسبتا سخت ریشه‌زا، نسبت به سرما دارای مقاومت نسبی بالا و نسبت به تنش خشکی دارای مقاومت بالایی است. کشت این دو رقم در مناطقی با اقلیم مشابه طارم (میانگین دمای تابستان کمتر از ۲۷، میانگین دمای سالیانه ۱۷/۵ و زمستان با حداقل مطلق ۸- درجه سلسیوس) توصیه می شود.

فرایند تجاری سازی

براساس تفاهم نامه بین موسسه تحقیقات علوم باغبانی با معاونت باغبانی برای تکثیر و توزیع ارقام تجاری جدید، ۷۰ اصله نهال گلدانی رقم امین و ۳۰ اصله رقم مشکات در قالب این تفاهم‌نامه بین نهالستان‌های معرفی شده برای تکثیر تجاری توزیع شده است. اقدامات تکمیلی برای تولید نهال سالم و عاری از ویروس نیز در مراحل پایانی می باشد.

پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

۱. پیش بینی سطح زیر کشت برای دو رقم: ۱۰۰۰ هکتار
۲. افزایش عملکرد رقم امین نسبت به رقم زرد: ۳۰۰۰ کیلوگرم در هکتار
۳. افزایش عملکرد رقم مشکات نسبت به رقم شاهد مانزانیلا ۷۰ کیلوگرم روغن بیشتر در هکتار
۴. افزایش تولید در سطح ۱۰۰۰ هکتار با رقم امین: ۳۰۰۰ تن (۹۶ میلیارد ریال)
۵. افزایش تولید در سطح ۱۰۰۰ هکتار با رقم مشکات: ۷۰ تن و به ارزش ۳۵ میلیارد ریال
۶. افزایش درآمد ناخالص در هر هکتار: رقم "امین" معادل ۹۶ میلیون ریال و رقم مشکات ۳۵ میلیون ریال
۷. ارزش درآمد زود باردهی اقتصادی در هر هکتار رقم امین، ۲۸۸ میلیون ریال